

Յ Ո Ւ Յ Ա Կ

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՆՈՐ ՍՏԱՅՎԱԾ ԶԵՌԱԳՐԵՐԻ*

№ 548
ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Թերթերը՝ 160:— **Պրակները՝** անհամաչափ:— **Մեծությունը՝** 21.1×17.3×3.1 սմ.:— **Նյութը՝** դեղնած և կեղտոտած հաստ թուղթ:— **Կազմը՝** սովորաթուղթ, մի քիչ քայքայված:— **Պահպանակներ՝** վերջում կա հասարակ մի թուղթ: Սկզբի պահպանակը կտրված և հանված է, մաս ձեռագրի անվանաթերթը:— **Վիճակը՝** բավարար:— **Գրությունը՝** միապուն:— **Դատարկ թղթերը՝** 143ա:— **Տողերը՝** 13—14:— **Գծումները՝** մատիտով է քաշված:— **Գիրքը՝** նոսրագիր:— **Զարդագրություն՝** չունի:— **Գրիչը՝** Սերովբե Տեր-Հովսեփյան Տեր-Առաքելյանց:— **Պատվիրատուն՝** անհայտ:— **Ժամանակը՝** 19-րդ դար:— **Վայրը՝** անհայտ:— **Մանրագրություն՝** ստացված է նվեր Բաքվից 1981 թ. նոյեմբերի 28-ին Ադրբեջանի թեմի Թեմական Խորհրդից, ձեռամբ թեմի առաջնորդ Տ. Անանիա վարդապետ Արաբաջյանի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

(Զեռագիրը պարունակում է Բյուզանդիայի Մուդուս և Դիոկղետիանոս կայսրերի և նրանց որդիների ու թագուհիների պատմությունը:)

* Ծարունակված «Էջմիածին» ամսագրի 1964 թվականի № № Ը—Թ-ից, ԺԲ-ից, 1965 թվականի № № Ը—Ժ-ից, 1968 թվականի № Է-ից, 1970 թվականի № № Դ—Ե-ից, Ժ-ից, ԺԲ-ից, 1971 թվականի № № Ե—Ը-ից, ԺԱ—ԺԲ-ից, 1972 թվականի № № Ա—Բ-ից, Դ-ից, 1973 թվականի № № Ա—Գ-ից, Ը-ից, 1974 թվականի № № Գ-ից, Է—Ը-ից, 1975 թվականի № № Ա-ից, Գ-ից, ԺԱ—ԺԲ-ից, 1976 թվականի № № Բ—Ե-ից, Է—Թ-ից, ԺԲ-ից, 1977 թվականի № № Գ—Ժ-ից, 1978 թվականի № № Ա-ից, Դ-ից, 1979 թվականի № № Բ-ից, Դ-ից, Զ—Է-ից, ԺԲ-ից, 1980 թվականի № № Բ—Գ-ից, Ը-ից, Ժ—ԺԲ-ից և 1981 թվականի № № Ա—Դ-ից, Է-ից և Թ—Ժ-ից:

Թ. 1ա.— Կայր ի Հոսո թագաւոր մի անուն նր Մողղաս կայսր: Եւ ունէր իւր ըստրելատ մի Փոնցիանոս անուն, յոյժ զօրեղ և քաջ, որ և ի թագում տեղիս ի պատերազմի արարեալ էր քաջութի մեծ:

Թ. 7ա.— Խնդիրք թագութեան ի կայսերէն զի բերցէ զմանուկն:

Թ. 14բ.— Եւ Առաջին առակ թագութեան, որ հաւանեցոյց զկայսրն սպանանել զորդին:

Թ. 16բ.— Առաջին անգամ տանիլ զԴիոկղետիանոսն ի մահ և Պանցիլիսա դարապետն առակօք փրկելն զնա:

Թ. 18բ.— Առակ առաջին դարապետին Պանցիլիսայ, զոր ասաց կայսերն և փրկեաց զմանուկն ի սպանմանէ:

Թ. 22ա.— Առակ երկրորդ, զոր ասաց թագութին վս Ռովուին և վարազ խոզին, զոր հաւանեալ կայսերն, յօժարի սպանանել զորդին:

Թ. 24բ.— Երկրորդ անգամ տանելն, զորդի արքային ի մահ, և Չենտուլոս դարապետին զալ հաւանիլն և առակօք փրկելն զնա:

Թ. 26բ.— Առակ երրորդ Դարապետին, զոր ասաց վս կնոջ միոյ որ զայրն անմեղ ի դատապարտութի:

Թ. 32ա.— Երրորդ առակ թագութեան, որ հաւանեցոյց զկայսրն սպանանել զորդին:

Թ. 34բ.— Երրորդ անգամ տանելն զորդի արքային ի մահ և զալ հաւանիլն Գաթոն դարապետին և առակօք փրկելն զնա:

Թ. 37ա.— Առակ երրորդ դարապետին, զոր ասաց վսան անձեղին իզուր սպանմանն՝ խորամանկութեան կնոջն:

Թ. 41բ.— Չորրորդ առակ թագութեան, զոր ասաց ումնմն թագաւորի և եօթն իմաստասիրաց նորա, որ կախարդեցին զյոյս աչաց նորա:

Թ. 46բ.— Չորրորդ անգամ տանելն զորդի արքային ի մահ և զալ հաւանիլն Մալխիօրախ դշպարապետին և առակօք փրկելն զնա:

Թ. 49բ.— Առակ չորրորդ դարապետին, զոր ասաց վս կնոջ միոյ որ կամէր սիրել զքահանայն:

Ք. 58թ.— Հիմնադրողը առակ թագուհին, զոր
առաջ վա Ազատիանոսի կազմերն ազատությունն:

Ք. 66թ.— Հիմնադրողը անգամ տանելն զորդի ար-
քային ի ման և զայն հասանել Յուսիսոս դարապե-
տին և առակոց փրկելն զմա:

Ք. 67ա.— Առակ հիմնադրողը դարապետին, զոր
առաջ վա Քոչքատեանի բռնիկին և Ազիմոսի թոռին
նորայ:

Ք. 72թ.— Վեցերորդը առակ թագուհուն, զոր ա-
ռաջ վա քրդոկեայ թագաւորին և վասն կնոջ սենե-
կապետի նորին:

Ք. 77ա.— Վեցերորդը անգամ տանելն զորդի ար-
քային ի ման և կոչուպա դարապետն առակոց
փրկելն զմա:

Ք. 79ա.— Առակ վեցերորդը դարապետին, զոր
առաջ վա կնոջ ումման ձերայ որ սաքն զերիս զին-
աւորսն և յետոյ զինքն և զայրն այլ սպան չարաչար
մամուամբ:

Ք. 94թ.— Եօթներորդը անգամ տանելն զորդի ար-
քային ի ման և եօթնամ Յովակիմ դարապետն ա-
ռակոց փրկելն զմա:

Ք. 98թ.— Առակ եօթներորդը, զոր առաջ Յովա-
կիմ դարապետն և փրկեց զմանուկն և խոտապառ
զխօսիկն նորա:

Ք. 102թ.— Յոթներորդում աւորն ժողովումն
դարապետացն և առնուլ զորդի արքային և բազում
ժողովրդօք ընտրմն առ կազարն և խօսիկն:

Ք. 104թ.— Խաչատուրային Գիովղէտիանոսի գրա-
գուհին և մերկացուցանելն զերիտասարդն ի կանա-
չի զգեստին:

Ք. 108ա.— Առակ Գիովղէտիանոսի Արքայ որ-
դուն, առաջեայ ի լուր ամ Քրատարակին:

Ք. 120ա.— Հայր Աղէքսանդրի առաքել թոռք առ
նա, զի փութով ժամանացէ առ ինքն:

Ք. 122ա.— Գնացն Աղէքսանդրի յերկիրն իւր ի
թագաւորել և զայն Սիսուհի որդոյ սպանիացոց
արքային:

Ք. 138ա.— Գնացն Կաթֆիկ կազարն զօրօք յե-
զիպտոս և նուանելն զեզիպտոս ք մետամբ Աղեք-
սանդրի և արկելն զթագին:

(Նախասկիս համարակարգած 275—276 էջերը պա-
կատում են, որոնց տեղը հետագայում մի ուրիշ
հատու թուոյք է կազմած, որի վրա մեծ երկաթա-
գրով գրված է այբուբենի քառակուսի աղյուսակը—
Ք. 143բ:)

Ք. 144ա.— Սուրբ Երբորդոս փրկէ իւմ փորձա-
քէ, փարստեցաւ ցաւ արտի թո

Ք. 157թ.— Խոյ. Յով. Նրկրատր. Խնցղեանին.
Առիմ. Աղս. Աշիւ. Կարին. Աղեղնատր.
Այծեղչիք. Զրնու. Զուկն. Հրատ. Արե-
զակն. Լուսաբին. Փայլածու. Լուսին.
Նրնակ. Լուսնթաւ:

(Նախասկիս համարակարգված 303—304 էջերը պա-
կատում են:)

Ք. 158.— Աղեղնատրն:

Այծեղչիքն:

Ք. 159ա.— Զուկն:

Հրատն:

Ք. 159բ.— Արեզակն:

Լուսաբին:

Ք. 160ա.— Փայլածուն:

ՀԻՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ք. 160թ.— Յիշատակարան Տիպեցման

Գիրքս այս պատմութեանց՝ գրվեցաւ և լուսա-
ւածաւ աշխատանք և փափակմամբ որտի Անուշե
Տր Յովսէփեանց Գրողի, և հանգուցեայ մեծ հօրն
իմոյ Տր Առաքել Տր Յովսէփեանի, և Ռոդոյ սորայ Տր
Յովսէփ Տր Առաքելեանի և մօրն աք Կապիտան, և
հանգուցեայ Էդրօրն Յովսէփայ, Իմբայլի Տր Առա-
քելեանի, և մօրն իմոյ Մարիամի Մամակեանի, տա
ի յիշուլ հօգուց սոցին:

Աղո՛ որք ընթերցուր զսա. յիշուիք զվերագրեայ
անձի(ն)ն. ալ և յիշուիք զաշխատատար զայս
պատմութեանս Անուշի Տր Յովսէփեան Տր Առա-
քելեանցի:

Վերջ:

ՀԻՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

(Աղեկի կազմի կոմսկում գրված օ)

Մարտիկան

№ 9

Ք. 144ա.— Մաշա Կրասին:

Ք. 160ա.— Վախճան:

Ա. Բազմաթիվ էջերի (թթ. 23թ. 39թ. 41ա. 45ա.
49ա. 53ա. 59ա. 91ա և այլն) վերի անկուսում կա
տպված մի ուղղանկյուն, 17×13 միլիմետր չափու-
րով, որի մեջը անորշ մի նկար կա:

Բ. Երկու էջում (թթ. 69ա և 73ա) տպված է մի
ուղղանկյուն, 19×14 միլիմետր չափերով, որի վրա
կա քրդի գործարանի անունը այսպես.—

ՓՈՐՈՒՄ

№ 3

Արիստարքոս

Գ. Երեք էջում (թթ. 106թ. 116թ և 118թ) տպված
է ձվաձև մի կնիք, 20×16 միլիմետր չափերով, որի
վրա կա համարադար թղթի գործարանի անընթե-
նիկի անունը.—

№ 13

ՓՈՐՈՒՄ

(Շարունակելի)